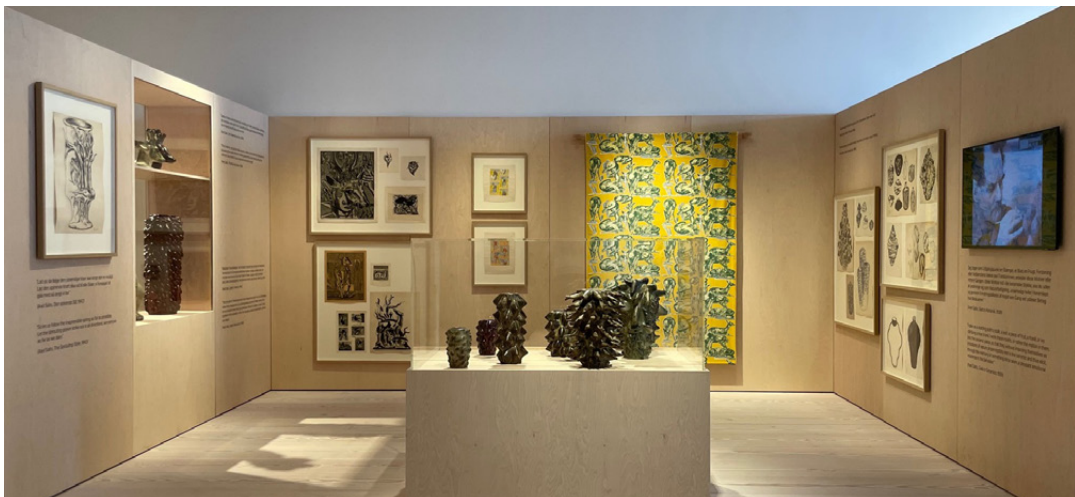

Et varmt møde

Fra Axel Salto udstilling på Charlottenborg i 1949
Foto: Aage Strüwing © Axel Salto / VISDA

Fra udstillingen på CLAY Keramikmuseum i 2024
Foto: Sanne Flyvbjerg © Axel Salto / VISDA

af Sanne Flyvbjerg, kurator

Sanne Flyvbjerg har været medkurator på udstillingen *Playing with Fire: Edmund de Wall and Axel Salto* og har bidraget til den tilhørende bog med samme titel. Redaktionen har bedt Sanne fortælle om det kuratoriske arbejde med udstillingen.

Det spirer og gror

Når Axel Salto udstillede i 1950'erne, præsenterede han et overflødigshorn af værker i mange medier. Keramikken var fordelt på store podier, hvor de riflede, knoppe og spirende værker stod i tæt samtale med hinanden. På væggene hang hans tegninger og skitser i dynamiske grupper, og han udstillede fossiler, søpindsvin og muslingeskaller, hvis forme og mønstre havde inspireret ham, siden han var barn. Krukker, der lignede kogler, stod foran tekstiler med print af knoppede vaser. Motiver gentog sig på tværs af medier. Man fornemmer de mange forme og teksturer, men hvad man ikke ser på disse sort-hvide fotografier, er de farver, der har præget udstillingsrummet. Det kan man til gengæld se i 2024 på CLAY Keramikmuseum i udstillingen *Playing with Fire: Edmund de Waal and Axel Salto*.

Kopper, der falder

Da vi begyndte det kuratoriske arbejde med udstillingen, var der et citat, der blev bærende for processen. I bogen *Det brændende Nu* (1938) fortæller Salto, at han arbejder på et maleri, der forestiller en *Bakke med Kopper, som falder til Jorden*. Billedet er en *Fremstilling af Det brændende Nu, det spændte, angstfyldte men mærkeligt fortryllende Sekund, det varer, fra Kopperne begynder at skride til de knuses mod Jorden*.

Sådanne forvandlingsbilleder peger direkte ind i kernen af Saltos praksis, hvor motiver og forme altid bevæger sig - ganske som naturens. Og det er netop kernen, der har optaget Edmund de Waal. Han ville forstå, hvorfor Salto lavede sine

forunderlige variationer af form, glasur og mønstre. Heldigvis har Salto skrevet meget om tankerne bag sin kunst, så derfor var det naturligt at undersøge forfatterskabet grundigt. Til vores første workshop på Edmunds atelier havde jeg oversat nogle udpluk fra Saltos forfatterskab, og det første, jeg læste op, var det med de faldende kopper. Og pludselig lyste Edmunds øjne op: *That's it!*, sagde han. Det var vejen ind, som han havde ledt efter.

Rod i værkstedet

Der er mange små øjeblikke, som har rykket den kreative proces med udstillingen. Et andet øjeblik var, da vi fordybede os i den ret ukendte børnebog *Tryk selv dine Billeder* (1943), hvor Salto opfordrer børn til at lave stempler, som de kan kombinere på endeløse måder. Edmund faldt for billederne i bogen, fordi de viser, at ting vælter og går galt - og at det er en del af det sjove. Vi besluttede, at udstillingen måtte have et rum, der var dedikeret til leg, og at vi ville prøve at reproducere nogle af Saltos stempler. Noget, der har vist sig at være til stor glæde for både børn og voksne.

Selv om de to kunstnere udtrykker sig forskelligt, så deler de oplevelsen af kreativitet som noget, der indebærer både fejl, rod, leg og fare. Den kreative proces er et uforudsigeligt sted - ligesom den glohede keramikovn, hvor ting både kan lykkes og flække. Edmund besluttede derfor, at udstillingens første rum skulle bygges som en ovn, så Saltos farverige keramik kunne placeres i et ulmende rum, i et brændende nu, hvor den hører hjemme.

HK Architects præsenterer skitser til udstillingens scenografi
Foto: Sanne Flyvbjerg

Kuratering af scenografiens ovn: Vi prøver os frem med tape og papir
Foto: Sanne Flyvbjerg

At arbejde på afstand

Når vi skulle fordele Saltos værker i en stor, stiliseret ovn på afstand, var der ikke andet at gøre end at skitsere den op på gulvet i Edmunds atelier i London. Herefter printede og limede vi billeder af værker på cirkler, der matchede værkernes diameter, så vi kunne flytte rundt på dem.

Den endelige udvælgelse skete dog først på CLAY i ugerne op til åbningen. Visse ting kan ikke klares på afstand, og Saltos keramik er egenrådige væsner, der har en mening om, hvor meget de skal fylde, og hvor tæt de kan stå på deres nabo.

Og nu står udstillingen på CLAY. På mange måder præsenteres Salto, som han selv gjorde det i midten af 1950'erne, men der er også tilsat en poetisk tone fra en af vor tids mest anerkendte forfattere og keramikere.

Edmund de Waal bruger mellemrummet som medspiller i sin egen kunst, og han sagde derfor fra starten, at udstillingen skulle være rig, men at der samtidig skulle være luft imellem værkerne. Åndedræt og plads.

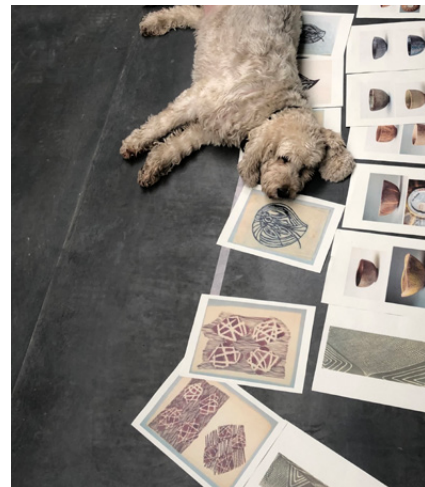

Edmund de Waal ved drejeskiven i sit atelier i London
Stillbillede fra udstillingsfilm, 2023 © Figure Film og Edmund de Waal

Umulige fliser i porcelæn

Det brændende nu er et smukt billede på metamorfosen. Det spændte øjeblik, hvor kopper smadres til skår, eller hvor en spire bryder ud fra et blomsterløg. Hvor lerklumpen forvandles til skål, eller hvor et ord ændrer en sætning. Da Edmund skulle beslutte sig for elementerne i sin egen installation, begyndte han at eksperimentere med, hvad han omtalte som *umulige fliser i porcelæn*. Men nu ligger disse umulige fliser i loftet af den installation, som han har valgt at kalde *the burning now*. Fliserne er gennemlyst oppefra, så man kan se den indre spænding i leret. *Han nikker til Salto*, siger han. Hele værket er en reaktion på deres møde, et hvidt rum som kompliment til den mørke ovn. Udenpå installationen har Edmund skrevet på dansk og engelsk, noter til sin kollega, der også skrev.

I bogen *Playing with Fire* fortsætter vi samtalen, og Salto kommer til orde på engelsk. Det danske publikum præsenteres for Edmund de Waal, men nu kan udlandet samtidig få adgang til Saltos imponerende livsværk og højaktuelle refleksioner om natur og kreativitet. Eller sagt med Edmund de Waals ord: *Folk skal forbløffes over Saltos skønhed, spændvidde, følelsesmæssige dybde og intellektuelle tyngde. Han er en enormt betydningsfuld kunstner.*

Alle er trætte efter en produktiv workshop i London
Foto: Sanne Flyvbjerg

Alle procesbilleder bringes med venlig tilladelse fra Edmund de Waal's Studio, HK Architects og CLAY Keramikmuseum.

Playing with Fire: Edmund de Waal and Axel Salto er kurateret af den engelske keramikker Edmund de Waal. Udstillingen rejser til Kunstsilo i Kristiansand i efteråret 2024 og videre til the Hepworth Wakefield i England i 2025. Udstillingen udspringer af et samarbejde med Kunstsilo og er skabt i tæt samarbejde mellem CLAY Keramikmuseum, Edmund de Waal's Studio og HK Architects i London. Ph.d.-studerende Susanne Bruhn har bidraget med vigtig viden om Axel Saltos kunst og virke.

Sanne Flyvbjerg er kurator på CLAY Keramikmuseum og arbejder derudover som forfatter. Hun har arbejdet tæt sammen med Edmund de Waal om udviklingen af både udstilling og bog. Hun er uddannet cand.mag. i Litteratur- og Kunsthistorie fra Aarhus Universitet.

Nyansat formidlingsinspektør med flair for kreativitet og sansning

Anders Kolt Rasmussen
Foto: CLAY

af redaktionen på CLAY Nyt

Redaktionen har sat CLAYs nye formidlingsinspektør, Anders Kolt Rasmussen, stævne i Havestuen på CLAY til en snak om hans nye job og visioner.

Anders indleder samtalen med at præsentere sig og fortælle om sit uddannelsesforløb. I første omgang tog han en bacheloreksamen i kunsthistorie i 2015 på Aarhus Universitet. Herefter holdt han pause fra studierne og brugte nogle år i jobs på flere forskellige museer – KUNSTEN Museum of Modern Art Aalborg og ARoS Aarhus Kunstmuseum - hvor han arbejdede med forskellige sider af formidling. Derefter genoptog Anders studierne og afsluttede med en kandidatuddannelse i kunsthistorie i 2022. Under og efter studietiden har Anders også været forbi Skagens Kunstmuseer og Museum Jorn som formidler.

Anders er i begyndelsen af 30'erne og er født i Stouby lidt nord for Vejle. Nu er han flyttet til Middelfart og glæder sig til at blive en del af lokalmiljøet og finde ud af, hvad der foregår i byen.

Årene med forskellige forløb på flere museer har givet Anders en god ballast. For eksempel blev det sammenlagt til 7 år på ARoS i Aarhus med flere end 1000 omvisninger og formidlingstilbud til forskellige aldersgrupper. Anders fremhæver, at særligt forløbet på KUNSTEN i Aalborg har tjent som inspiration og formet hans tilgang til formidling. Især til den kreative tilgang til formidling, da han var en del af et 3-årigt projekt kaldet Kreativarium. Projektet inviterede skoleklasser til forløb på museet, som især handlede om kreativitet og skaberkraft.

Som ny formidlingsinspektør på CLAY reflekterer Anders over begrebet formidling og fortæller: *formidling er jo bare en del af et museums mange opgaver, udover at lave udstillinger, forske, indsamle, registrere, m.m. Men rent overordnet set handler museumsformidling jo om at fortælle om CLAYs samlinger, keramikens historie før i tiden og især i nutiden. Min rolle her er at formidle keramikken, at være bindeled mellem kunsten og museumsgæsten.*

Det at formidle kan gøres på mange forskellige måder, og Anders fortsætter: *den mest oplagte måde er den mundtlige formidling. Men man kan også videregive informationer*

gennem fysiske materialer, som man får i hænderne, hvor materialet får lov til at tale for sig selv. En vigtig del af min formidling er også at aktualisere kunsten ud fra det samfund, vi lever i nu. Hvordan kan vi bruge den ældre keramik og den helt nye keramik til at forstå vores samtid?

Vi spørger til, hvordan Anders ser sin profil som formidlingsinspektør på CLAY, og han fortsætter: *jeg vil gerne være nærværende og engageret i de mennesker, der kommer her på museet, både børn og voksne. Jeg vil gerne kunne fornemme, hvor de er, og mit ønske er at give gæsterne en mindeværdig oplevelse ud fra den enkeltes præmisser. At være bindeled mellem kunsten og gæsten, at kunne tilpasse mig og være fleksibel overfor den målgruppe, jeg formidler til, er vigtigt for mig. Og jeg vil gerne udstråle kreativitet.*

Kreativitet er et nøgleord for Anders, og han uddyber: *kreativitet er et overordnet begreb for mig som formidler, og jeg vil gerne have, at de tilbud, vi udvikler, har en vis form for kreativitet i sig. Hvis vi fx har en skoleklasse på besøg, så skal de lave øvelser, hvor de udnytter deres kreative sider. Elevernes værker er udtryk for en kreativ proces. Kreativitet handler om at åbne for et kunstværks perspektiv og have forskellige måder at gå til værkerne på. At stille åbne, dog strukturerede spørgsmål, der giver museumsgæsten mulighed for at uddybe, begrunde og dele sit udsagn. Den form for formidling er en metode, der er velegnet også til børn.*

Anders med sin hjemmelavede kikkert
Foto: privat

Både på ARoS og på KUNSTEN var formidlingsopgaverne primært til børn. Og netop børn er et fokusområde for Anders i det nye job som formidlingsinspektør. Anders skal være med til at gøre museet attraktivt for skolerne i Middelfart Kommune via en ny skoletjeneste. *Skoletjenesten skal rumme eleverne, hvor de er. CLAY skal være et trygt og inspirerende rum at være i for børn, og vores skoletjeneste skal stimulere kreativiteten, der kan være en katalysator for læring i alle slags fag. Skoletjenesten må gerne udfordre de forventninger, der måske er til at komme på et keramikmuseum som klasse. Det behøver ikke partout at involvere, at eleverne skal lave en skål i ler. Kreative øvelser kan involvere mange andre typer materialer, som fx papir eller stof, der kan bruges til at formidle keramikken på nye måder,* fortsætter Anders.

Opbygningen af en skoletjeneste på CLAY er nu i sin indledende fase, hvor skoleklasser fra Middelfart inviteres til at deltage i et projekt om sansning og at gå på opdagelse i Axel Saltos keramik. Der arbejdes bl.a. med kikkerter i bølgepap og papirskulptur. Anders får ideer ved selv at være kreativ. Han uddyber sine visioner på dette område: *min vision er at få skabt relationer og kontakter til skolerne og på sigt etablere lærergrupper, som museet kan sparre med. At få skabt formidlingstilbud, som lærerne kan se som en del af deres undervisning. Vi skal åbne skolernes øjne for, at i keramikens verden er der et stort univers fyldt med muligheder og kreativitet.*

Da vi spørger Anders, hvad han brænder for, kommer svaret lynhurtigt: *jeg tror, jeg vil sige kreativitet og skaberkraft, og han fortæller begejstret om den familiefremmedling i børnehøjde, han har haft på CLAY i vinterferien. Børnene blev udstyret med Anders' hjemmelavede kikkerter, så de kunne zoome ind og fokusere på detaljer i *Playing with Fire* - udstillingen for derefter at lave fællesværker, der formes, så de får en skulpturel effekt.*

Anders har skrevet speciale om sundhedsfremme i et musealt perspektiv. Det er et fænomen, der har vundet stort indpas i kulturinstitutioner i Danmark i dag. Fx kan kunstformidling sættes ind i en sundhedsfremmende kontekst: *hvordan får man det af at opleve, se på og sanse kunst og kultur? Og hvordan kan dette bidrage til at fremme mentalt velvære i samfundet?* Et interessant og vigtigt område, som Anders gerne på sigt vil arbejde videre med på CLAY.

Der er således masser af spændende opgaver for Anders at kaste sig ud i - med kreativitet, sansning og skaberkraft som vigtige nøgleord. Redaktionen ønsker Anders tillykke med det nye job.

Kunst- og keramiktur til Nordtyskland

Kirsten Holm fortæller om sine værker
Foto: privat

af redaktionen på CLAY Nyt

I CLAY Nyt nr. 1. februar 2024 annonceredes udstillingen *Skagensmalere og Fynboer. To malerkolonier og keramik af Kirsten Holm.*

CLAY Nyts redaktion var lørdag den 2. marts 2024 inviteret til åbningen af denne smukke og ekstraordinære udstilling og kan hermed anbefale læserne at aflægge udstillingen et besøg.

Mikkelberg er et spændende og særligt sted at besøge. Smukt beliggende lige uden for Husum og ganske overkommeligt at få besøgt på en endagstur fra fx Middelfart.

Over 100 mennesker fra både Tyskland og Danmark var mødt op til taler, sang, smuk musik og kagebord i de meget maleriske omgivelser, der var en gammel mølle.

I udstillingen vises et stort udvalg af den klassiske danske kunst. Der er malerier, akvareller og skitser af kendte Skagensmalere og Fynboer i dialog med kunsten af i dag belyst ved Kirsten Holms forfinede og smukke keramiske værker. De to malerkolonier og Kirsten Holm er optaget af skønheden i naturen og naturens forgængelighed, hvilket er et gennemgående tema gennem udstillingen.

Der kan læses mere på www.mikkelberg.de
E-mail-adressen er: info@mikkelberg.de
Mikkelberg Center for Nordisk Kunst og Cricket
Horstedter Chaussee 1, 25856 Hattstedt, Tyskland

Rettelse af dato for udstillingslængden:
Udstillingen er åben fra den 2. marts – 20. maj 2024.

Kirsten Holm
Havstrømninger
Foto: privat

NYT FRA CLAY VENNERS BESTYRELSE

Generalforsamling 2024 i CLAY Venner

Vi minder om CLAY Venners ordinære generalforsamling onsdag den 24. april kl. 19 - 21 på KulturØen, Middelfartsalen, Havnegade 6-8, 5500 Middelfart. Husk medlemskort.

Indkaldelsen til generalforsamlingen udsendes pr. mail den 2. april.

Regnskab for 2023, budgetforslag for 2024, gevinstoversigt og prioriteringsliste kan ses på CLAYs hjemmeside → Vedtægter og generalforsamling fra den 2. april.

Udpluk af gevinster til generalforsamlingen 2024

Bibi Hansen
Vase

Gitte Vammen
Tekande

UDSTILLINGER ANDRE STEDER

Odense

Galleri RUMMET, Brandts Passage 32, 5000 Odense

KONTRAFEJ

Udstilling fra den 15. marts - den 21. maj 2024

Kunsthåndværker Bettina Schori & keramisk formgiver Hanne Marie Leth Andersen har botaniseret i de løsrevne og afkoblede dele i ansigtet, og med det afsæt er der opstået nye personligheder med særegenhed og identitet. De mange 'KONTRAFEJ-er' udstilles i RUMMET indtil den 21. maj 2024.

Hanne Marie Leth Andersen arbejder i fajanceler og har fra sine 10 år i Italien mange års erfaring med at male på fajanceleret. Tilgangen til Hanne Maries værker har altid et humoristisk strejf.

Bettina Schori har arbejdet 3 måneder i Indien tæt på en genbrugsstation, og det har givet mulighed for ny formgivning med helt andre materialer.

Udstillingen er støttet af Statens Kunstfond og Nationalbankens Jubilæumsfond.

Galleriet har åbent: mandag – fredag kl. 11 - 17.30 og lørdag kl. 11 - 14.

Udgives af foreningen CLAY Venner

Redaktion: Susan Lejsgaard, susanlejsgaard@gmail.com og Bodil Toft, btoft50@gmail.com

Layout: Heidi Kunst, Kulturkalenderen & Grafisk Bureau

Ophavsret: Redaktionen af CLAY Nyt bestræber sig på at kontakte alle retmæssige ophavsmænd m/k. Eventuelle overtrædelser er sket utilsigtet og uden forsæt

Næste nr. udkommer ultimo maj 2024

CLAY | VENNER

KERAMIKMUSEUM DANMARK | Kongebrovej 42 | DK-5500 Middelfart | www.claymuseum.dk